Utmaningar och relationens kraft i arbetet med unga

Trygg & Säker

26 November 2025

Clarisse.Seidou@gmail.com

Rissa Seidou – Områdespolis i Järva

Jobbar nära gängkriminella och lokalsamhällets övriga medborgare i Järva, Stockholm. Målsättningen är att:

- stoppa kriminalitet
- stoppa nyrekrytering av unga till gäng och terrorgrupper
- främja avhopp

Järva har uppmärksammats internationellt på grund av det hårda klimat och gängkriminalitet som förknippas med området.

Som områdespolis samverkar jag med skolor, föräldrar, socialtjänst, kriminalvården, trossamfund och andra samhällsaktörer i det brottsförebyggande arbetet.

Lokalpolisområde Järva

- Tre områden bedöms vara ”Särskilt utsatta områden”
- 90 000 invånare
- Majoriteten härstammar från Afrikas horn, Irak, Syrien, Turkiet och Iran
- 110 olika språk

Allt fler unga som förövare och offer

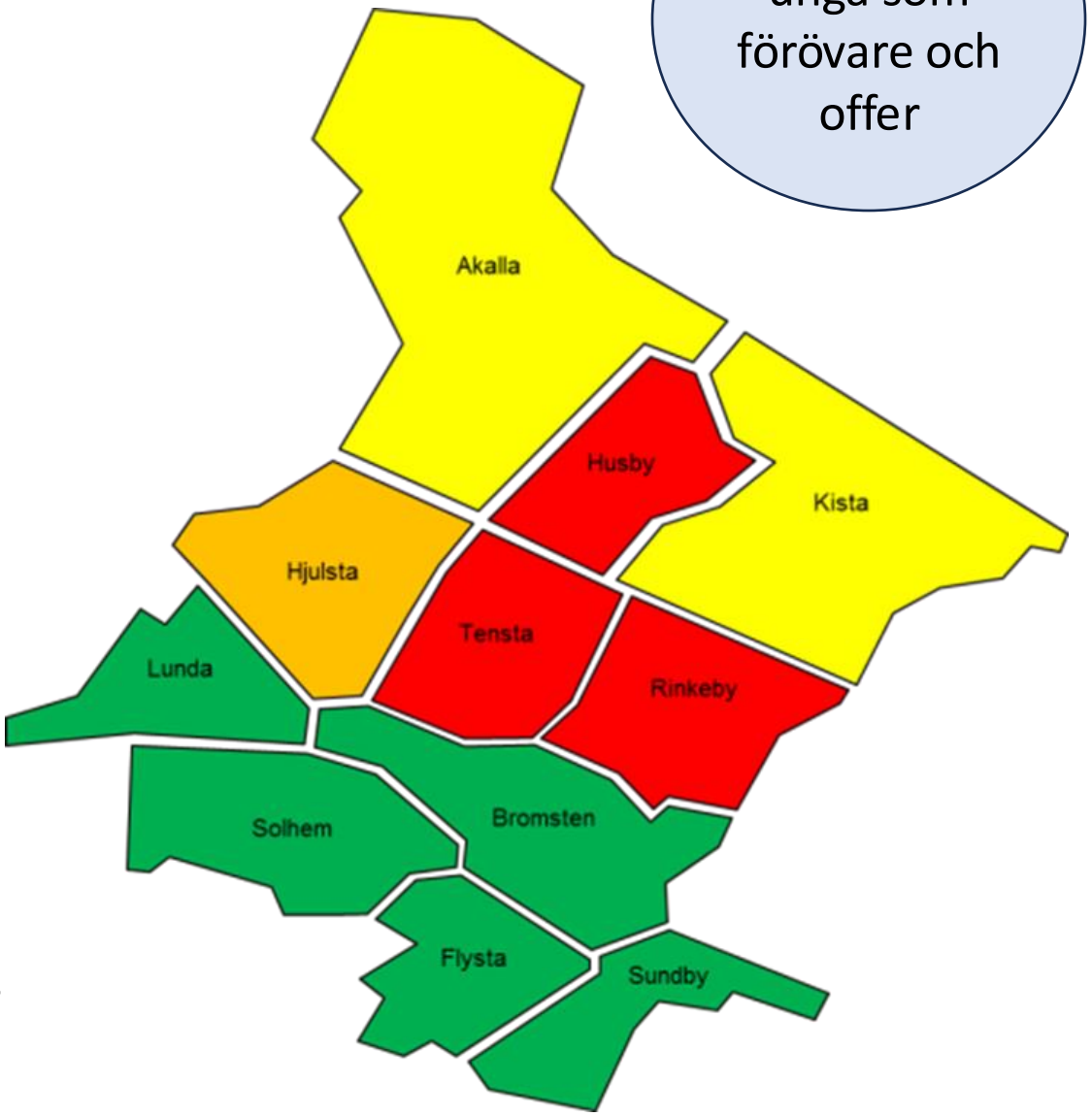

- Husbykravallerna 2013
- Våldsvågen 2015 – fler skjutningar
- Våldsvågen 2024 – sprängningar, anhöriga som måltavlor

Utmaningar i utsatta områden

- Okunskap om rättsprocesser
- Känsla av att anmäla är lönlöst
- Bristande förtroende för myndigheter
- Ouppklarade brott skadar förtroendet för samhället och myndigheter

- Skam och skuld i relation till släkt
- Rädsla för repressalier från familjen
- Rädsla för att bli utstött och ensam
- Lojalitet och Samhörighet med gärningspersoner

- Integration och Segregation
- Tystnadskultur
- Tabu: Hedersvåld, våld i nära relation, könsstympning, psykisk ohälsa

Utmaningar och risker bland unga i utsatta områden

- Psykisk sjukdom och ohälsa

  I vissa kulturer accepterar man inte att det finns, eller förnekar p.g.a. ses som skamligt.
  Om man vill man ha hjälp vet man inte vart man ska vända sig.

- Trauma och hjälplöshet

  Obehandlade trauman (erfarenheter från krig och utsatthet, egna eller bland familjemedlemmar)
  Splittrade familjer (skilsmässor, krig, fängelsevistelser, avslag på uppehållstillstånd)
  Arbetslöshet bland föräldrar

  Okunskap om samhället →

  Ingen verksamhet (statlig eller kommunal) som arbetar uppsökande
  Finns ingen samlad instans för guidning

- Konsekvenser

  Isolering. Många utvecklar alkohol-/drogmissbruk
  Upplevelse av att sitta fast, hopplöshet
  Rekrytering av unga till gäng och kriminalitet

Hur anmäla brott
Förstå försäkringar
Betala räkningar
Söka hjälp för trauma
mm.

Psykiatriska tillstånd som är överrepresenterade vid våld och kriminalitet

Ökar risk och påverkar mottaglighet

- Uppförandestörning
- Trotssyndrom
- ADHD
- Substansbrukssyndrom
- Personlighetssyndrom
- Psykotiska syndrom
- Affektiva tillstånd

Påverkar mottaglighet

- Sömnstörning
- Ångestsyndrom
- PTSD
- Autism
- Intellektuell funktionsnedsättning (och svag teoretisk begåvning)
- Språkstörning

Tidiga varningstecken

Förskoleålder 3-6 år

- Impulsivitet
- Lättväckt aggressivitet
- Trotsighet
- Äventyrlig/risktagande
- Begränsad skam/skuld/ånger/medkänsla

Lågstadium 7-9 år

- Mobbar/trakasserar
- Startar slagsmål
- Hämndlysten
- Ljuger för egen vinning
- Stjäl från skolan/kompisar
- Snattar
- Förstör saker, grym mot djur

Mellanstadium 10 -12 år

- Negativ attityd
- Prokriminella värderingar
- Hotar
- Slagsmål (ev med tillhyggen)
- Sexuella övergrepp
- Eldar,
- Vandaliserar
- Stjäl
- Skolkar
- Ute sent trots förbud
- Rymmer hemifrån
- Drogdebut

Varningssignaler bland unga

Den som är på väg in i kriminalitet har ofta ett ändrat beteende.
Var uppmärksam på om ungdomen/barnet…

Börjar ljuga och dölja saker

Umgås med nya personer digitalt och fysiskt

Har nya kläder eller värdesaker

Har dubbla telefoner

Rör sig annorlunda, går på annat sätt

Verkar ha mer pengar. Skickar eller tar emot pengar

Uttrycker sig annorlunda, har nya ord

Mår sämre psykiskt. Är stressad eller orolig

Har nya åsikter och värderingar. **Normaliserar allt**

Rekrytering till gäng och kriminalitet

Första kontakten är vanligen digital

Addar, erbjuder bekräftelse och uppmärksamhet

Annonserar om olika uppdrag
Reklam för kriminell livsstil

Fysisk rekrytering

Familj, vänner, skolkamrater, relationer, föreningsidrott, kulturföreningar.

Relationer, romans, grooming.

Hot, trakasserier, utpressning, kränkande fotografering.

WhatsApp
Instagram
TikTok
wickr
snapchat
Signal
kik
Telegram
facebook Messenger
wire
SESSION

Annonsering

Ruschgrupper

Annonser som läggs upp öppet i sociala medier, i chattar där barn finns

”En klivare behövs 100 k, en sprängis 30 k, två transportörer 15 k, leverans 10 k.”

Ofta krav att brottet filmas i realtid

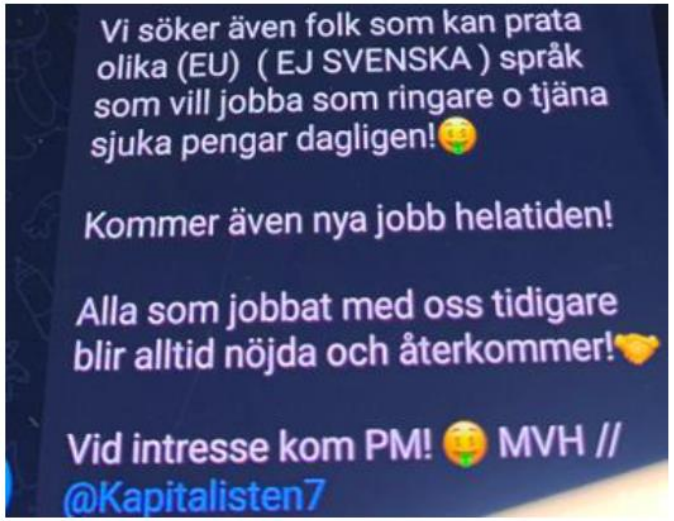

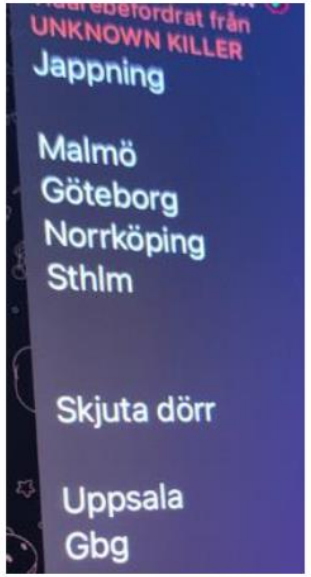

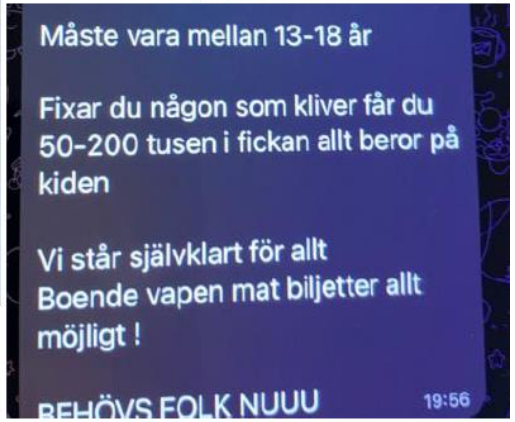

Har ofta dubbla telefoner

Exempel: Digital problembild - Ekonomi

- Omfattande ekonomisk brottslighet, penningtvättsupplägg, bedrägeriupplägg m.m.

- Exempel från gruppen ”T-Centralen” och ”Sthlm Marketplace”:

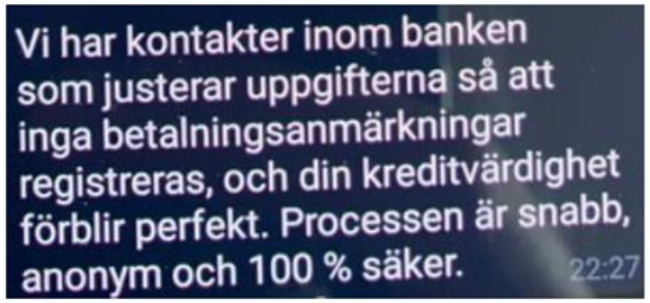

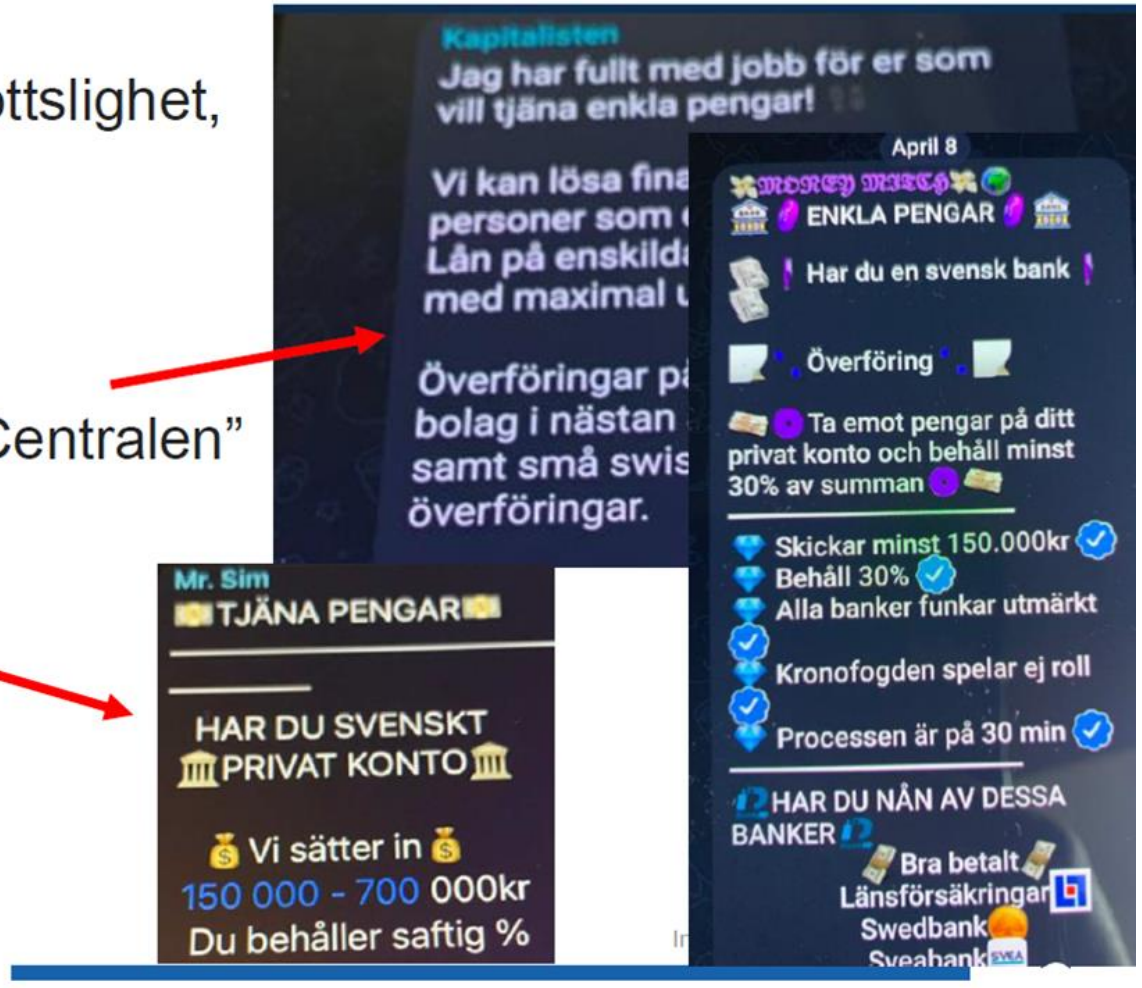

Rekrytering och beställning

1.
Beställare kontaktar en rekryterare

2.
Rekryteraren lägger ut en annons

3.
En utförare kontaktar rekryteraren

4.
Rekryteraren återkopplar till beställaren

5.
Beställaren sätter rekryteraren i kontakt med möjliggörare

6.
Dådet/brottet koordineras i en eget chatforum med utförare, möjliggörare och rekryterare

7.
Återkoppling en ska livesändas

Klivare

A	14 år
S	11 år
M	16 år
S	14 år
F	15 år
E	14 år
K	10 år

Prislista

Kliva/Jappning

Malmö: 800 000
Stockholm: 500 000
Norrköping: 500 000

Spränga/bomba

Malmö: 30 000
Stockholm: 70 000
Örebro: 40 000
Göteborg: 20 000

Bränna hus/restaurang/affär

Malmö: 10 000
Stockholm: 60 000
Örebro: 30 000
Göteborg: 60 000

Ta på sig ett brott

Varierar med straffskala
mord, vapenbrott etc.

Malmö: 250 000
Stockholm: 300 000
Norrköping: 350 000

Gäng, våld och pengar

Narkotika viktig inkomstkälla i grov organiserad brottslighet
Rekryterar ungar - under 15 år

- Gratis / Gåva
- Grupptryck
- Hot
- Våld
- Utpressning

Skicka vidare olagliga pengar via swish

Gömma, packa eller sälja narkotika

Anlitas för att skada rivaler eller vid politiska dåd

Gömma och transportera vapen

Lägga ut sprängmedel

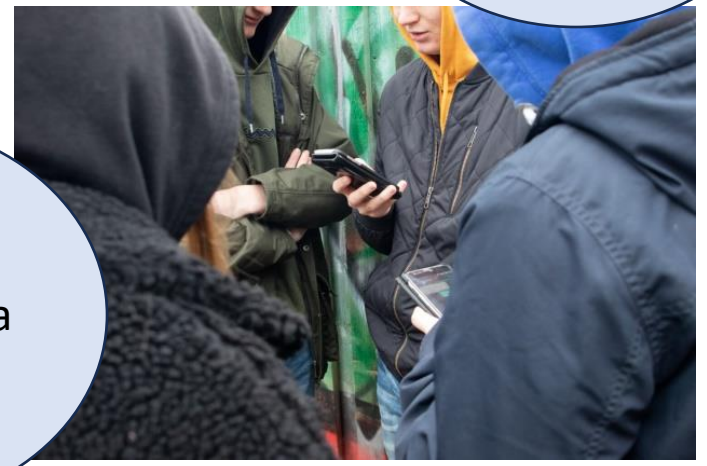

Hota, skada, råna, utpressa personer

Sociala och brottsförebyggande insatser

Exempel på social och situationell prevention

Sociala insatsgrupper (SIG, kommunens insats)

- Personen ska berätta om sin egen hotbild
- Får ej vara föremål för FU (förundersökning)
- Ingen pågående utredning:
  ej vittne, målsägare eller misstänkt
- Polisen utreder behovet: SIG eller Avhopp
  Polisen gör risk- och hotbildsbedömning

Samtyckt informationsutbyte

Ej bevisperson

Motiverad

Kontrakt

Trefas/avhoppare (socialtjänst, polis, kriminalvård)

- Samverkan mellan tre myndigheter som arbetar med individer i organiserad brottslighet
- Förebygga skjutningar och sprängningar

- Informationsdelning
- Geografiska begränsningar

Sociala och brottsförebyggande insatser forts.

Exempel på social och situationell prevention forts.

Individsamverkan

(socialtjänst, polis, föräldrar)
Riktad mot unga under 18 år

Skolsamverkan/Nav-möten

(Polis, socialtjänst, fritids, fältare, stadsdelens preventionssamordnare, Mini-Maria, chef för föräldrarådgivare)

Hembesök

Initieras av föräldrar, polisen eller skolan

Orossamtal

Initieras av Socialtjänsten efter orosanmälningar

Dialogmöten

Startades 2020

Sociala och brottsförebyggande insatser forts.

Exempel på situationell prevention

Underrättelser och tips

Trygghetsvandring och inventering

Platssamverkan - trafikförvaltning mfl.

Fastighetsägare - vid folkbokföringsbrott

Bygga bort problemen (tips till näringsidkare att bygga om lokaler)

Synlighet

Fotpatrullering

Relationens kraft

Känsla att anmäla är lönlöst

Polisen i Järva anordnar dialogmöten/utbildningar för boende.
Personer från myndigheter och organisationer kommer och berättar om sitt arbete och verksamhet.

- **Åklagare**
- **Domare**
- **Fängelsedirektör**
- **Socialtjänsten**
- **Brottsofferjouren**
- **Vittnesstöd**
- **Skolan**
- **BRIS**
- **Polisen**

Att jobba hos Polisen utan att vara polis
Dialog med ungdomsrådet vid anmälan mot polis eller stökigt ingripande

Samverkan med boende

- Dialog med de som bor i området:
  - Samhällsinformation om myndigheter och deras arbete
  - Föräldraroll och -ansvar

- Mycket engagemang och ihärdigt arbete
- Besöka och samtala med näringsidkare
- Nära relation med religiösa samfund

- Ingen garanti för att slippa repressalier
- Anonymitet
- Svårarbetat
- WhatsApp-grupp för mammor (Rissas egen)

Framgångar

Relationsskapande arbete
Utbildning i samhällsorientering

Mammaträffar
Hembesök
Stärkande av föräldrarollen
Möte med föräldrar istället för brev (utredning)

Samverkan med föräldrar, familj, trossamfund, skola, socialtjänst och lokala aktörer

Tillgänglighet
Aktivt arbete för att bryta tystnadskultur

Samarbete mellan olika aktörer - inklusive civilsamhället

Räcker inte att bara skapa samarbete

Funkar inte att dalta – var tydlig
Prata inte om barnkonventionen utan att samtidigt berätta om att **alla** också har skyldigheter

Skolan behöver resurser och mandat – och mer auktoritet

Vi måste har ett system som agerar skarpt när elever stör och förstör
Lärare har en fundamental samhällsfunktion - de måste kunna göra sitt arbete

Våga stoppa bråk - vad är det annars för samhälle vi bygger?
- vad är det annars för moral och normer vi förespråkar?

Betydelsen av att ta ansvar och utveckla sitt liv

Uppdatera socialtjänsten

Utbildningen och det praktiska arbetet bör moderniseras och anpassas till hur verkligheten ser ut
De som arbetar i socialtjänsten i utsatta områden behöver kulturkompetens

Förtroende och kontaktskapande är avgörande i arbetet
Idag finns en generell avsaknad av förtroende för socialen

Utveckla sig själv, sin familj, sitt område och samhälle

Betydelsen av att involvera familjen

Alla föräldrar vill att det ska gå bra för deras barn - Här finns en gemensam grund
Föräldrars ansvarar att ha koll på barnens hälsa, mående och utbildning

Föräldrar har bäst kännedom om barnen

Föräldrarnas roll och makt ser helt olika ut i olika kulturer
Respekt sina föräldrar (kusiner, fastrar, morbröder, mor- och farföräldrar mm) och lyssnar på dem
Föräldrar till kriminella och drabbade barn kan förlora sin föräldraroll - gänget tar över den

Vem har visat familjen vad Sverige är?
Tyvärr är kunskapen om Sverige ofta obefintlig – det är ett enormt handikapp
Här lever vi efter svenska regler och förordningar - det måste alla här respektera

Sverige är byggt på förtroende

Stor utmaning att balansera de två världarna - Här kan civilsamhället göra stor skillnad

När en insats planeras (skola, rehab, brottsförebyggande) så involveras även familjen
Har inte sett en lyckad insats utan att föräldrarna är involverade

Var går gränsen mellan statens och föräldrars ansvar?

Byt glasögon – anpassa till realiteten
Vikten av balans mellan lagstiftningen och den verklighet personerna lever i

Förbättra medborgarkontakten

Polisen bör finnas där ungdomar finns
Nätpatrullera som BRIS.
Svara och chatta i sociala medier, finnas där och vara samhällets röst

En telefon som är inte 112 - där polisen och socialen jobbar tillsammans för att främja avhopp, ta emot tips, svara på frågor om allt möjligt. Vägledning och rådgivning

Polisstationer bör ha bemannad, dygnetruntöppen reception
Har betydelse för alla människor, även ärenden som inte är polisära
Polisen är samhällsbeskyddare

Kontaktskapande och relationsbygge till sina lokala poliser
Känna igen sina poliser, lita på dem, kunna prata med dem

Måste ha mindset med tydlighet, krav och samarbete

Mammor
Förbisedd och underskattad grupp →

Kunniga
Motiverade
Inflytelserika
Lojala

Skjutningar i Järva 2017 - 2024

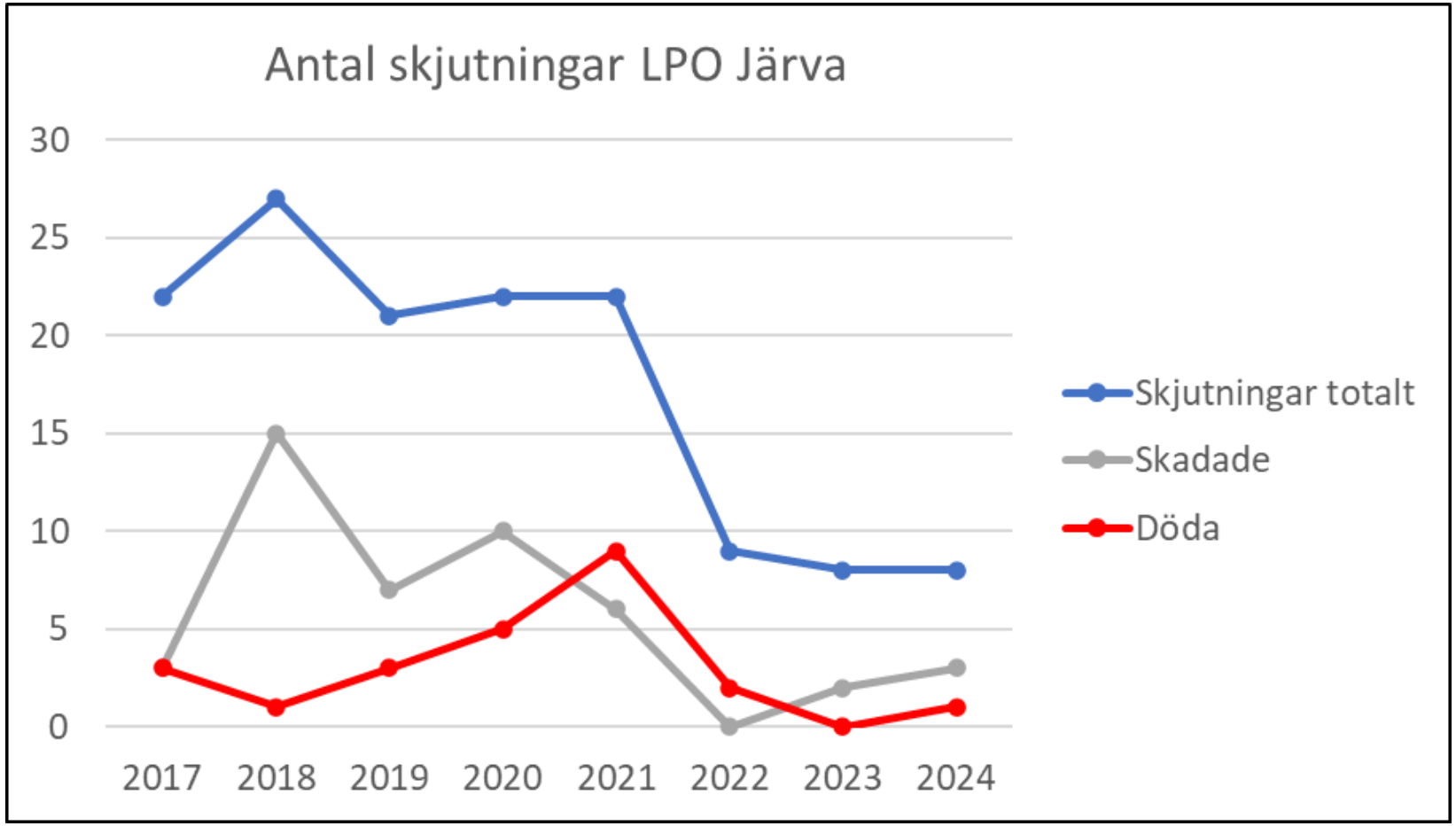

Januari 2025
32 sprängdåd
på 29 dagar

Jan-nov 2024
128 barn (15-17 år)
inblandade i
190 mordplaner

…utöver detta
var **94 barn**
under 15 år
misstänkta i **136**
mordplaner

Dödliga skjutningar per år och LPO 2020 - 2024

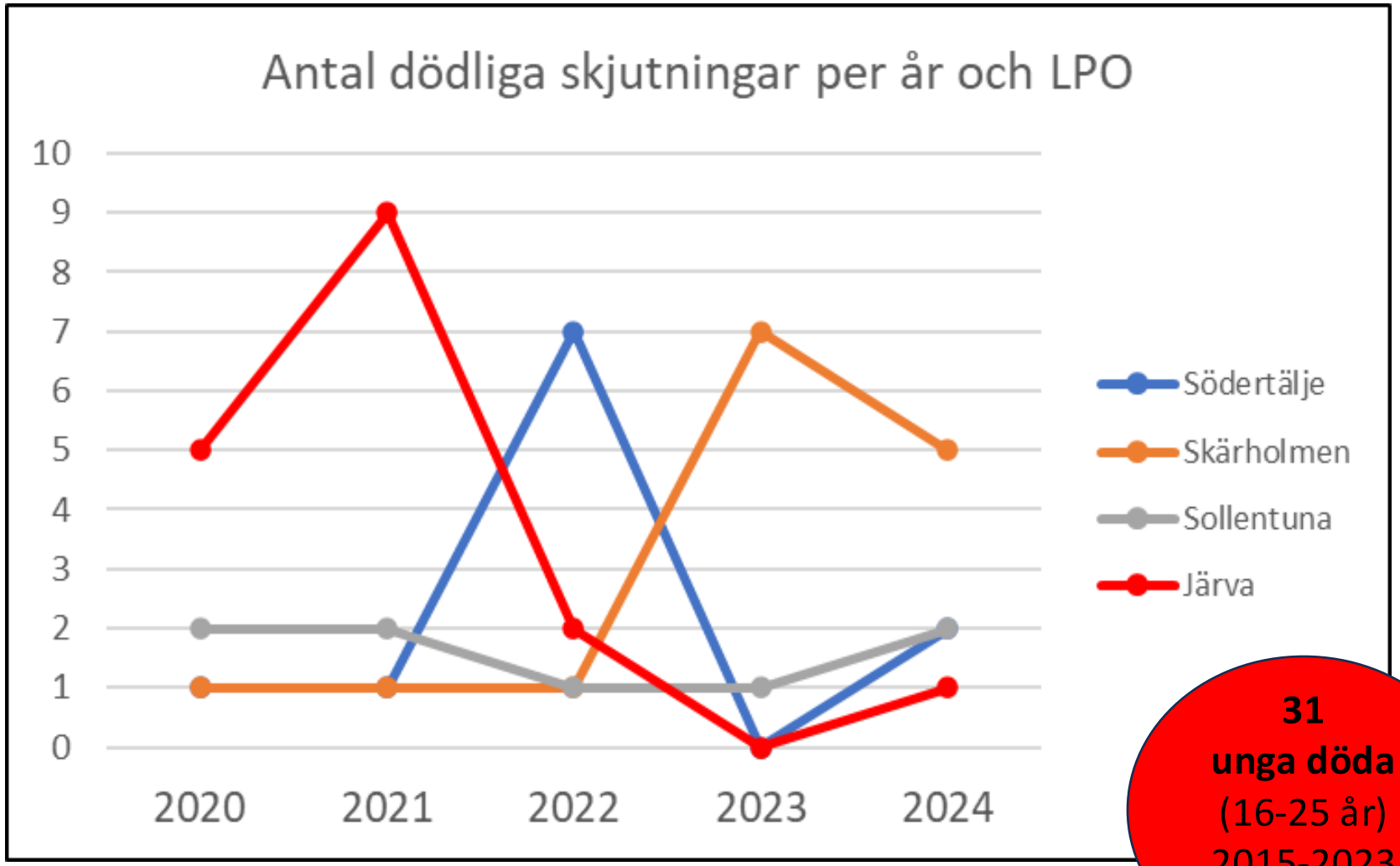

Totalt under 2024 var **497** unga **13-17 år** frihetsberövade* (Region Sthlm)

121 unga frihetsberövade **hitintills 2025**

17 år: 43
16 år: 41
15 år: 36
14 år: 01

(Region Sthlm)

31 unga döda (16-25 år) 2015-2023 Järva

* Undantaget 10 personer var alla frihetsberövade i arrest.

Frågor?